

Rapport. Insamling av käkar och reproduktionsorgan i Växjö, Kronoberg 2011/2012

Göran Ericsson, Anne Marie Dalin och
Jonas Malmsten

Sveriges Lantbruksuniversitet
Institutionen för Vilt, Fisk och Miljö

Rapport 5

Swedish University of Agricultural Sciences
Department of Wildlife, Fish, and Environmental Studies

Umeå 2012

Denna serie rapporter utges av Institutionen för Vilt, Fisk och Miljö vid Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå med början 2011. Serien publiceras endast elektroniskt på institutionens hemsida www.slu.se/viltfiskmiljo .

This series of Reports is published by the Department of Wildlife, Fish, and Environmental Studies, Swedish University of Agricultural Sciences, Umeå, starting in 2011. The reports are only published electronically at the department home page www.slu.se/viltfiskmiljo .

E-post till ansvarig författare
E-mail to responsible author Goran.Ericsson@slu.se

Nyckelord
Key words älg, jakt, insamling, käkar, reproduktionsorgan, Växjö

Ansvarig utgivare
Legally responsible Hans Lundqvist

Institutionen för Vilt, Fisk och Miljö
Sveriges lantbruksuniversitet
901 83 Umeå

Adress
Address Department of Wildlife, Fish, and Environmental
Studies
Swedish University of Agricultural Sciences
SE-901 83 Umeå
Sweden

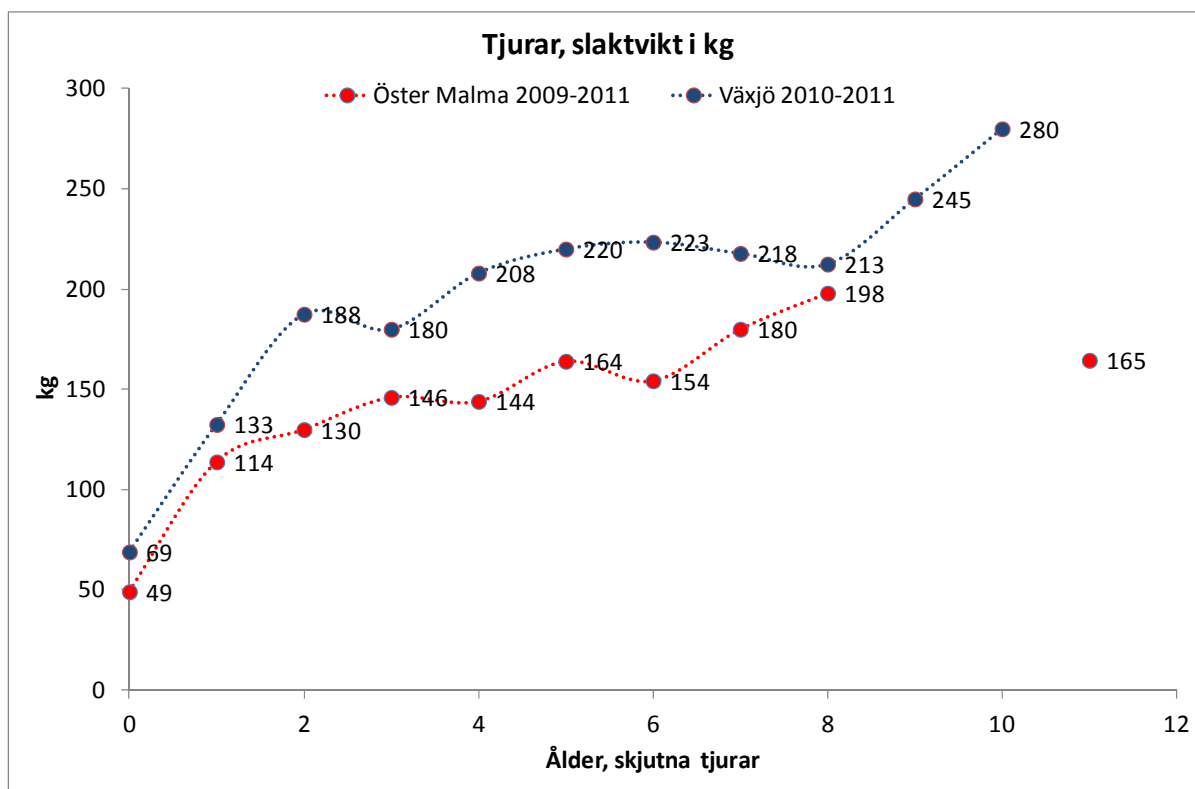
Rapport. Insamling av käkar och reproduktionsorgan i Växjö, Kronoberg 2011/2012

Andra årets insamling är sammanställd. Till er som varit inblandade i insamlingen vill SLU och SVA rikta ett stort tack för er insats under jaktåret 2011/2012. Här får du en kort sammanfattning av resultaten. Sprid resultaten gärna! Rapporten går också att läsa på www.alg-forskning.se där vi lägger ut information. Vill du ha våra resultat som presentationsbilder hör av dig till fredrik.stenbacka@slu.se.

Resultat i korthet – Växjö

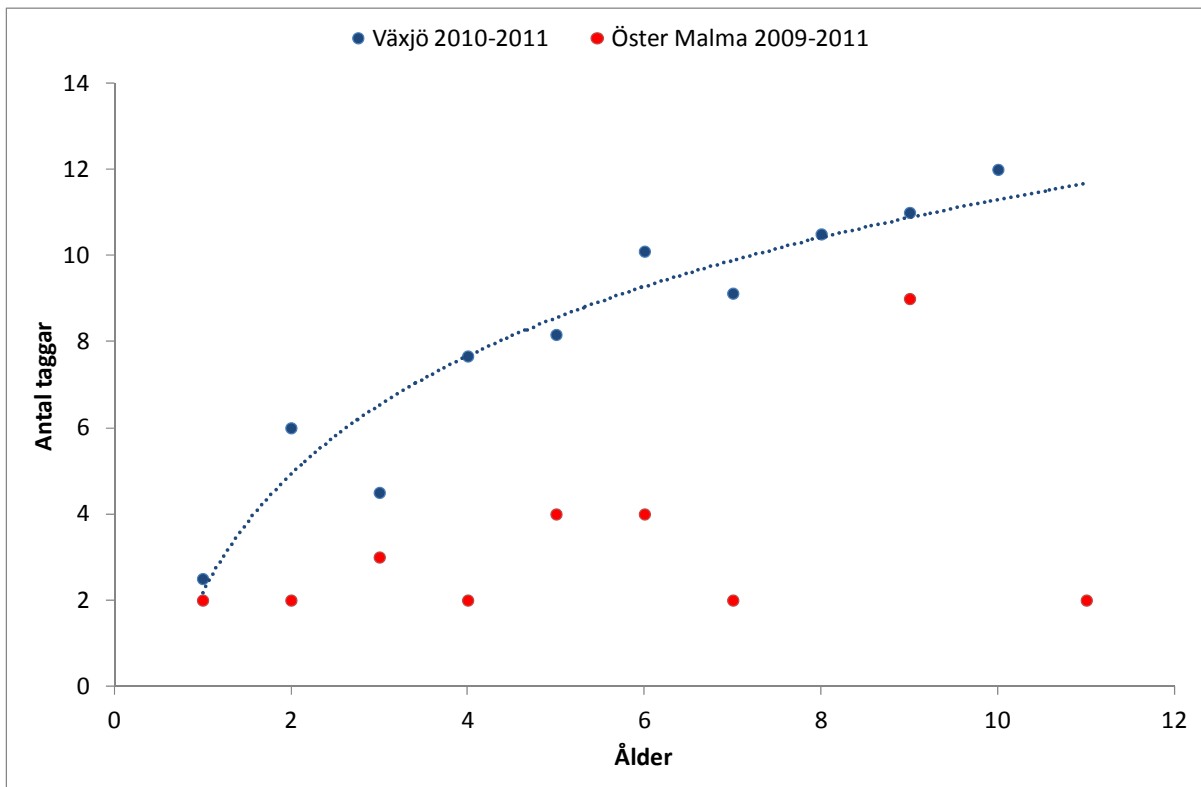
1. Vi fick in data från 114 djur (57 hondjur och 57 handjur) varav 18 kvigkalvar och 24 tjurkalvar. Vi fick vikter och kön rapporterade från 104 djur (91%) och kunde åldersbestämma 110 djur (96%).
2. Kor/Kvigor äldre än kalv; 6.3 år genomsnittlig ålder. 7 kor var äldre än 10.5 år, den äldsta var 18.5 år.
3. Tjur äldre än kalv; 5.9 år genomsnittlig ålder. 25 av de skjutna tjurarna var 5.5 år eller äldre, ingen tjur var äldre än 10.5 år.
4. Medelslaktvikt kvigkalvar 67.8 kg (18 vägda), tjurkalvar 66.2 kg (24 st).
5. Medelslaktvikten för 1.5-åriga hondjur var 127 kg (6st), för kor/kvigor äldre än 1.5 år 169 kg (33 st), för fjolingar (1.5 år) 132 kg (4 st) och hos >2 år 221 kg (29 st).
6. 38 hondjur undersökta med kompletta organ [15 kvigor – 1,5 till 4,5 år (!) gamla]. Av de 15 kvigor var sex st inte könsmogna. Tre stycken var mitt i brunsten men ännu ej betäckta, och sex st nyligen betäckta (inom ca en vecka). Av de 23 undersökta ko-organen var under första veckan (16 kor) en äldre ko (16.5 år) på väg mot sin andra brunst, och en ko i brunst men ännu ej betäckt. Övriga 14 kor var nyligen betäckta (inom ca en vecka). Av dessa 14 kor var en betäckt på sin andra brunst. Inga synliga dräktigheter sågs under första veckan. Under basinsamlingen (efter första veckan, 7 kor) var en nyligen betäckt, en hade passerat sin andra brunst men ej blivit betäckt, och övriga fem var dräktiga med totalt 8 embryon eller foster. Av dessa var ett embryo dött (i en tvillingdräktighet).

Liksom förra året jämför vi resultaten i våra figurer med de resultat vi har fått från vårt referensområde i Öster Malma, Södermanland där vi samlat in data i tre år.

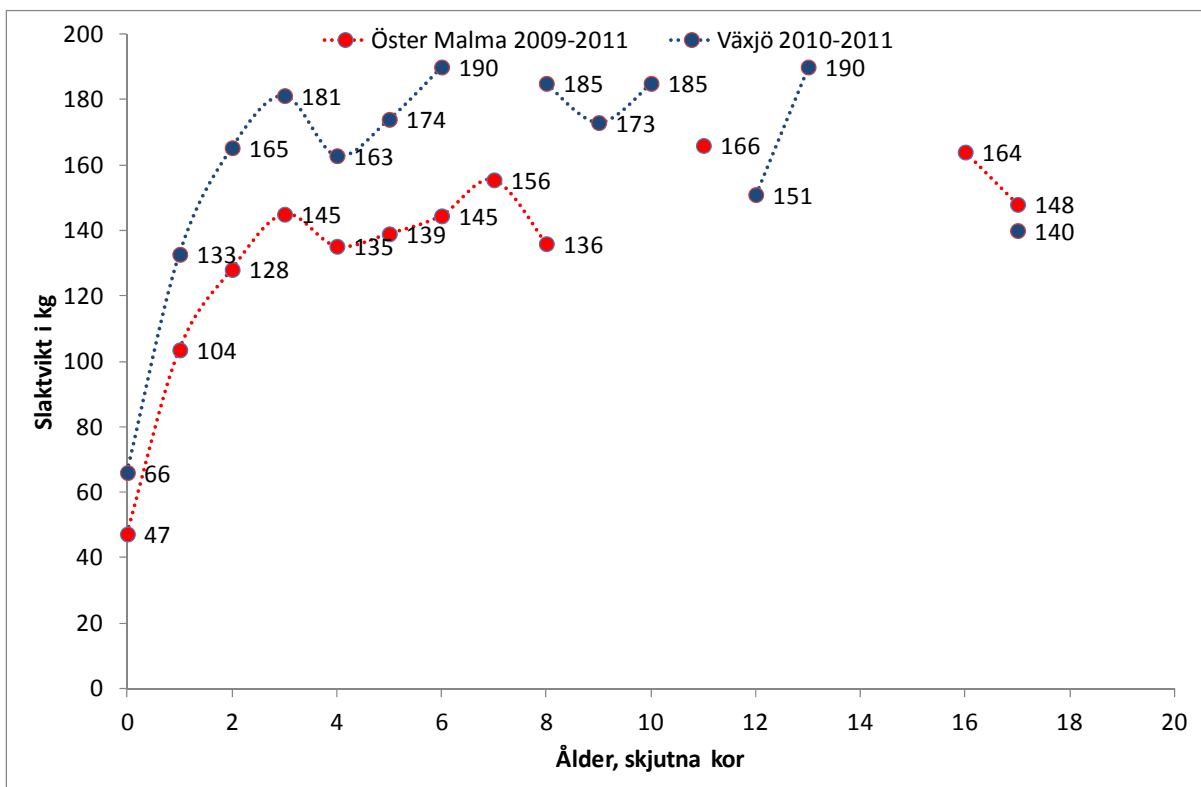
Figur 1. Genomsnittlig slaktvikt tjurar Växjö, Kronoberg jaktåren 2010 och 2011, och Öster Malma, Södermanland jaktåren 2009-2011 års insamlingar.

Slaktvikterna för tjurar är väsentligt högre för alla åldrar i Växjöområdet. Skattningen från Öster Malma baseras på 64 djur [24(2011)+18(2010)+32(2009)], Växjö på 109 djur [57(2011)+52(2010)]. För Öster Malma är vikterna för djur två år och äldre säkert inte helt representativa på grund av begränsningar i avskjutningen, däremot är vår bedömning att vikterna för tjurar i Växjö är mer representativa. Vår bedömning är att vikterna i Växjöområdet kommer fortsatt att ligga väsentligt högre än för Öster Malma. Tjurkalvvikterna skiljer sig 20 kg - 41% - mellan våra två studieområden. En låg kroppsvikt som kalv lever kvar och ger normalt lägre vikt som vuxen. Det finns en klar koppling mellan tjurens storlek och förmåga att satsa på horn tillväxt.

Figur 2. Sambandet mellan ålder och genomsnittligt antal taggar för tjuar i Växjö, Kronoberg jaktåren 2010+211 och Öster Malma, Södermanland jaktåren 2009-2011.

Figur 2 bör tolkas med försiktighet eftersom det rådde taggbegränsning i Öster Malma området; i stort sett endast pinnstjuar sköts.

Figur 3. Genomsnittlig slaktvikt kor Växjö, Kronoberg jaktåren 2010+2011 och Öster Malma, Södermanland jaktåren 2009-2011 års insamling.

Slaktvikterna för kor är väsentligt högre för alla åldrar i Växjöområdet. Skattningen från Öster Malma på baseras på 81[29 (2011)+18(2010)+44 (2009)] djur, Växjö på 109 djur [57(2011) +52 (2010)]. Liksom för tjurkalvar ligger kvigkalvarna lägre i vikt i Öster Malma– skillnaden mot Växjöområdet är 19 kg vilket motsvarar 40 % i skillnad. Även hos hondjuren kommer den sämre starten tidigt i livet att leva kvar och påverka framtida reproduktion. Det avspeglas även för vikterna på 1-3 åringar. Från fyra år och uppåt grundar vi än så länge våra medelvärden på få datapunkter.

I bilagan finner ni information om varje älg som rapporterats från Växjö, Kronoberg. I bilagan finns information om den märkning ni använt (ID-kropp), kön, ålder, antal taggar vikt i kg, vilken dag den sköts vilket jaktlag. Om det är ett hondjur finns information om den var dräktig, om betäckt, om brunst på gång, om brunsten var förbi, om hondjuret inte var könsmoget, eller inte bedömt. Bedömningen är markerad med ett "X". De individer som saknar "X", har inte bedömts. Detta kan förklaras med att könsorgan inte inkommit, varit inkomplett eller felaktigt urtaget. Notera att när det står att "käke saknas" så är angiven ålder en uppskattning av respektive jaktlag.

/Göran Ericsson/

/Anne Marie Dalin/

/Jonas Malmsten/

Bilaga 1.

	A	B	C	E	H	I	J	L	M	N	O	P	Q	S	U	V	W
24	ID	Studieområde	Kön	Ålder enl M1	Taggantal	Slaktvikt	Skott datum	Ej könsrogen	På väg mot brunst	I brunst	Betäckt	Passerat brunst, ej betäckt	Dräktig	Utlägg (cm)	Stångomkrets vänster (cm)	Antal taggar höger	Antal taggar vänster
25	V153	Växjö	Kviga	1.5			14-okt	X									
26	V162	Växjö	Kviga	1.5	124		10-okt	X									
27	V139	Växjö	Kviga	1.5	152		21-okt				X						
28	C008A	Växjö	Kviga	2.5	143		13-okt	X									
29	V103	Växjö	Kviga	2.5			15-okt				X						
30	V155	Växjö	Kviga	2.5	197		10-okt				X						
31	V163	Växjö	Kviga	2.5	144		11-okt		X								
32	V164	Växjö	Kviga	2.5	141		11-okt		X								
33	C008B	Växjö	Kviga	3.5	180		13-okt				X						
34	V088	Växjö	Kviga	3.5			12-okt				X						
35	V172	Växjö	Ko	3.5			11-okt		X								
36	V022	Växjö	Ko	4.5	180		13-okt				X						
37	V070	Växjö	Ko	4.5	180		14-okt				X						
38	V102	Växjö	Ko	4.5			16-okt				X						
39	V166	Växjö	Ko	4.5			12-okt				X						
40	V169	Växjö	Kviga	4.5			11-okt		X								
41	V017	Växjö	Ko	4.5	195		08-jan										
42	V141	Växjö	Kviga	4.5	120		14-okt				X						
43	V052	Växjö	Ko	5.5	194		15-okt				X						
44	V148	Växjö	Ko	5.5	160		20-nov						X				
45	V175	Växjö	Ko	5.5	168		30-okt										
46	V008	Växjö	Ko	6.5			13-okt				X						

	A	B	C	E	H	I	J	L	M	N	O	P	Q	S	U	V	W
70	ID	Studieområde	Kön	Ålder enl M1	Taggantal	Slaktvikt	Skott datum	Ej könsrogen	På väg mot brunst	I brunst	Betäckt	Passerat brunst, ej betäckt	Dräktig	Utlägg (cm)	Stångomkrets vänster (cm)	Antal taggar höger	Antal taggar vänster
71	V070A	Växjö	Tjur	0.5	68	14-okt											
72	V109	Växjö	Tjur	0.5	64	10-okt											
73	V110	Växjö	Tjur	0.5	40	10-okt											
74	V Kalv 3 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	28	29-okt											
75	V Kalv 4 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	70	04-dec											
76	V Kalv 5 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	76	13-okt											
77	V Kalv 8 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	75	15-okt											
78	V Kalv 10 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	60	15-okt											
79	V Kalv 11 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	86	20-nov											
80	V Kalv 12 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	73	27-nov											
81	V Kalv 14 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	74	28-dec											
82	V Kalv 16 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	57	15-okt											
83	V Kalv 19 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	77	18-feb											
84	V Kalv 20 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	80	20-nov											
85	V Kalv 21 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	67	05-nov											
86	V Kalv 22 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	75	08-nov											
87	V Kalv 32 utan ID	Växjö	Tjur	0.5	58	17-jan											
88	C003	Växjö	Tjur	1.5	2	10-okt											
89	V062	Växjö	Tjur	1.5	2	15-okt											
90	V091	Växjö	Tjur	1.5	2	10-okt											
91	V133	Växjö	Tjur	1.5	2	132	15-okt							34	17	1	1
92	V003	Växjö	Tjur	3.5	4	180	10-okt							80	11	2	2

	A	B	C	E	H	I	J	L	M	N	O	P	Q	S	U	V	W
116	ID	Studieområde	Kön	Ålder enl M1	Taggantal	Slaktvikt	Skott datum	Ej könsrogen	På väg mot brunst	I brunst	Betäckt	Passerat brunst, ej betäckt	Dräktig	Utlägg (cm)	Stångomkrets vänster (cm)	Antal taggar höger	Antal taggar vänster
117	V161	Växjö	Tjur	7.5	6	222	10-okt							95	15.3	3	3
118	V173	Växjö	Tjur	7.5	11		11-okt										
119	V125	Växjö	Tjur	8.5	8	207	13-nov							96	19?	4	4?
120	C008	Växjö	Tjur	9.5	14	245	12-okt							99	17	6	8
121	V095	Växjö	Tjur	9.5	8		15-okt										
122	V107	Växjö	Tjur	10.5	12	280	15-okt							121	18	5	7
123	BM03	Växjö	Tjur		15	236	15-okt							104	19	8	7
124	V053	Växjö	Tjur		10	210	04-dec							92	16	5	5
125	V134	Växjö	Tjur		8	220	29-okt							110	21	3	5